

ÅSSIT

MAJ 2015 • STRÖMBACKASKOLAN PITEÅ

GRABBAR PÅ HAL IS • • • *EN DAG SOM BRANDMAN*
NÄR RIKEMANSPROBLEM BLIR VERKLIGHET
• • • • • *SEXETS LÖGNAKTIGA VÄRLD*

INNEHÅLL

- 4 Konkurrerar nätshoppingen ut Piteås butiker?
- 6 När i-landsproblemen tar över
- 7 Tips och trix för att klara av pendlingen
- 8 Cheerleading med Cheer Unity i Piteå
- 10 Nagelkonst
- 12 Mer frihet men även mer ansvar
- 13 Milad Muhammadi inspirerar ungdomar
- 14 Hockeyklubben som tar ställning för HBTQ
- 15 Ett sammansvetsat lag - PHC
- 18 Vad vill du göra efter studenten?
- 20 Tre byggdagar i veckan
- 22 En inblick i brandmännens arbete
- 25 Bättre samlag?
- 26 Handbollsderby ingen lek
- 28 Skolmaten i fokus
- 29 Det årliga FN-rollspelet
- 30 PDOL - ett kännetecken för Piteå
- 32 Världen genom kameranlinsen
- 34 Kalle Gracias - Piteås hiphopkung

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR

Frida Jonsson

TEXT & FOTO

Klara Berg
Isabell Dahlgren
Clara Eriksson
Matilda Fernberg
Sandra Forsman
Therese Granström
Linda Grönlund

Karoline Holmgren
Hanna Holmström
Emelie Johansson Ylipää
Michaela Lindbäck
Cecilia Lindström
Emmy Maly Lindgren
Emmy Renberg
David Skoog
Rasmus Oja Stridsman
Emelie Vikström
Jonas Åström

ART DIRECTOR

Therese Öhman

FOTO & LAYOUT

Simon Berg
Ella Kruukka
Sannah Lundmark
Tea Lundmark
Liv Stoltz
Ellen Svartling
Frida Öberg

En tidning producerad av tredjeårselever från Samhällsmedia och Estetik & media på Strömbackaskolan. Omslag: Simon Berg

LEDARE

Solen skiner in mellan persiennerna och varje gång ljusstrålarna uppenbarar sig sprudlar förtjusningen efter att ha levt allt för länge i en mörk håla. Vårkänslorna bubblar i mig och dagarna försvinner fortare än någonsin. Snart är det studenten, sommarlov eller några veckors ledighet som gäller. Jag tar mina sista steg på den här skolan och lämnar min framtid till ödet. Många kanske tycker att det är obegripligt, hur kan hon inte planera? Men det är bara så jag är, en tjej som lever för stunden. Med varning för en allt för poetiskt mening så tänker jag faktiskt säga: att vi alla är olika. Vi gillar att göra olika saker på fritiden och intresserar oss för helt olika världsproblem (om vi ens intresserar oss för det). Det här numret av Åssit är därför som en stor samling med allt från sexdiskussioner till hur en brandmans dag ser ut. För dig som är intresserad av hockey så har vi även lagt med den biten i numret och skrivit om Piteå hockeys framgång i J20-serien. Vi har blandat allt för att just DU ska kunna läsa den här tidningen och tycka att den är intressant.

Frida Jonsson

VAR SKA VI SHOPPA

Många unga handlar idag på internet. Kommer nätshoppingen att konkurrera ut butikerna och själva upplevelsen att få känna kontakten med ett plagg? Det här har Åssit tagit reda på genom att besöka butikschefen Linnea Hedkvist i en ungdomsbutik i Piteå.

När man kommer in i den färgglada butiken så möts man av den dunkande musiken och ett glatt leende från personalen. Solen skiner och det är många människor ute på stan som söker efter vårens nyaste kläder. Butikschefen Linnea Hedkvist hänger upp vårens kläder i butiken.

I åldern 16-24 är det enligt statistik 84 procent som nätshoppar. Det är en hög siffra som har ökat drastiskt de senaste åren, speciellt bland unga. Men det märks inte just idag i Piteå.

- Jag tror att folk uppskattar det personliga i att handla i en butik och vi jobbar jättemycket med att vara mer

personliga än andra butiker. Det är det som gör att vi går bra och att vi trivs så bra på jobbet, säger Linnea Hedkvist.

Skillnaden är inte jättestor

Klädmärket är norskt med över 200 butiker och ökar med 15-20 butiker varje år. Affären har en egen webshop som har funnits i två år.

Enligt Linnea Hedkvist märker man inte av att det har försvunnit mycket kunder på grund av ökad internetshopping.

Kommunikation mellan butik och nätet
Om man handlar via deras webshop så

kan man fortfarande komma in i butiken om man vill göra en retur eller ett byte, eller helt enkelt hämta ut plagget

Detta för att aktiviteten i butiken inte ska försvinna. Då har man kontakt med butikerna även om man hade valt att handla på nätet.

Därför tycker hon att det inte har blivit någon jättestor skillnad för just Piteå men så klart så shoppar fler och fler från hemsidan. I framtiden lär internethandlingen öka. Så butikerna måste fortfarande göra någonting åt saken för att locka kunderna till butikerna.

- För att locka kunderna tror jag att det handlar mycket om att vara aktiv

I FRAMTIDEN?

Över 80 procent av ungdomarna internetshoppar idag, en siffra som har ökat drastiskt under de senaste åren.

på sociala medier så att man når folk och kan locka in dem i butiken. Så de får chansen att se vad som är nytt och kanske dras hit.

Man vill åt upplevelsen

Sen så gäller det att vara personliga och trevliga eftersom i en butik så får du upplevelsen, vilket du inte får på nätet.

- Där sitter du själv och klickar dig omkring i din ensamhet, här handlar det inte bara om kläder utan om att hjälpa människor att få bekräftelse och ge feedback. De ska känna sig nöjda efter ett köp. Många är osäkra och handlar

säkert därför via internet, därför är det bra att vi kan ge uppmuntran, tips och råd som man inte får om man handlar på nätet.

Kommer internetshoppingen öka?

- Jag har faktiskt ingen aning. Det kanske kommer öka, men det kommer nog att stanna vid en viss punkt. Det är en social grej att gå och shoppa och kanske ta ett fika där emellan, så butiker kommer folket fortfarande vilja ha. Däremot så kan butikerna komma att få kämpa lite mer mot näthandeln.

Dessutom är det en smaksak, en del tycker om att handla i butik medan an-

dra tycker det är smidigare att handla via internet. Båda har sina fördelar och nackdelar.

- Personligen så försöker jag nätshoppa ibland men det går flera timmar och efter ett tag så blir jag så trött och yr av att titta på datorn. Så jag shoppar alltid i butik, någon gång kan jag beställa något när jag vet exakt vad jag ska ha men annars internetshoppar jag nästan aldrig, säger Linnea.

Text: Matilda Fernberg
Foto: Matilda Fernberg & Ellen Svartling

OBETYDLIGT STORA PROBLEM

Text: Emmy Renberg
Foto: Simon Berg

Det finns en sak jag måste erkänna. Jag har klagat på i-landsproblemen.

Två dollar per dag är vad nära hälften av jordens befolkning lever på. Bilen jag kör kostar väl nästan det dubbla att köra fram och tillbaka till skolan, och ändå stod jag senast i förrgår när jag hade bråttom och den kört fast för tredje gången den dagen och skrek att jag ville ställa in alla fredagsplaner och gå in och lägga mig och sova tills det blivit sommar.

Jag har klagat på barn som skriker på offentliga platser, misslyckade klädköp (jag måste lära mig att jag aldrig kommer att ha magtröjor), dåliga scheman, mat som någon annan hunnit äta upp före mig trots att jag längtat hela dagen, kläder som jag själv råkat missfärga i tvätten, inställda helgplaner, sömnlösa nätter, försenade bussar och det faktum att klänningen jag ville ha på studenten hunnit bli slutsåld överallt. Jag har till och med klagat på att restauranger serverat för mycket mat så att det blir pinsamt när man inte äter upp allt.

När jag stod där i förrgår och sparkade lite halvhjärtat på den lilla Toyotan jag egentligen älskar insåg jag vem jag liknade. Ni vet den här artikeln i Expressen som dök upp strax innan jul, den som handlade om en 55-årig kvinna som inte fått sin soffa innan julafton och var fruktansvärt sårad och besviken. Jag kände mig som henne.

Varje minut dör tjugo barn. Det finns barn som stänger in sig på sitt rum när föräldrarna blivit för fulla i vardagsrummet utanför, ungdomar som mobbas i skolan till den punkt att de börjar hata sig själva, föräldrar som kämpar för att ha råd att försörja sina barn och människor som dör i sjukdomar. Det här händer varje dag. Varje dag. Det är betydligt vanligare än vad man tror, även i ett land som Sverige.

Ändå publicerar Expressen en artikel om en soffa som inte levererats i tid. Förstår ni hur löjligt det är egentligen? Jag kan inte låta bli att bli förbannad på den 55-åriga tanten som tittar in i kameran med den sorgligaste blicken hon kan uppstå och ser fullkomligt förstörd ut för nu kommer hon ju inte att kunna sitta i den nya soffan och klaga på det faktum att de klippt bort rasistiska scener från "Kalle Anka" på julafton med magen full av julskinka.

JAG VILL ALDRIG SAKNA PERSPEKTIV så mycket att jag inte förstår vad som faktiskt klassas som riktiga problem. Jag vill veta någonstans att i-landsproblemen är värdelösa jämfört med riktiga problem, och jag vill veta att även när jag kommer att klaga på mina i-landsproblem – för det kommer definitivt att hända igen – så har jag koll på att jag vet hur jävla lyckligt lottad jag är – egentligen.

FRÅN NYBÖRJARE TILL RUTINERAD PENDLARE

Ni vet den där personen på bussen som alltid halvskriker i telefonen klockan sju på morgonen, eller den som alltid ska ha båda lamporna tända trots att alla andra vill sova. Eller varför inte de där två killarna som alltid sitter där bakom dig för att prata högt om allt mellan himmel och jord.

Om du dagligen pendlar ungefär 12 mil till skolan tur och retur har du under tre år på gymnasiet åkt buss i 6408 mil.

Ett varv runt jorden motsvarar cirka 4000 mil så du skulle alltså ta dig ett och ett halvt varv runt jorden om du skulle slå ut det på en sträcka. Förstår ni hur långt det är? Det går även att jämföra med att åka till Sydafrika och tillbaka två gånger!

Text: Michaela Lindbäck
Illustration: Terese Öhman

FÖR ATT ÖVERLEVA DESSA TUSENTALS MIL UTAN ATT BLI HATAD FINNS DET NÅGRA TIPS OCH TRIX.

- Klockan sju på morgonen, låt bli att tända lampan och om du ska tända lampan, sitt långt fram i bussen då de flesta som vill sova sätter sig längst bak.
- Om du vill sitta själv, lägg upp väskan på sätet, fäll ner armstödet och titta bort. Funkar i 90 fall av 100.
- Glöm aldrig hörlurarna hemma, då får du sitta där och lyssna på killen bakom dig som surrar med sin kompis om allt mellan himmel och jord.
- Var trevlig mot busschauffören, det kommer göra han eller hennes dag mycket bättre och du förlorar ju inget på det. Kanske det kan rädda dig om du glömmer ditt buskort hemma efter en stressig morgon, vem vet?
- Om mobilen nu skulle ringa, skrik inte när du pratar, på så sätt slipper du arga blickar och irriterande kommentarer

CHEER UNITY PITEÅ

Cheerleading är den extrema sporten tränaren Alma Husanovic jämför med att springa en mil. Det är sporten som kräver mycket styrka och uthållighet från både individen och laget. Föreningen Cheer Unity i Piteå utövar sporten och riktar in sig mot tävlingar.

Text & foto: Sandra Forsman

Det är kväll och laget väntar på varandra i glasentrén på Strömbäckaskolan. När alla samlats går medlemmarna ner till C-hallen och gör sig i ordning för ett cheerleadingpass.

På kvällens schema är det pyramidbygge och fys. Efter att ha värmt upp så delas truppen i två olika grupper där de börjar bygga olika pyramider. Basarna i gruppen står mot varandra och toppen står redo vid sidan om medan bakpassaren är redo bakom. Frampassaren står redo på andra sidan. Toppen klättrar upp på basen för att sedan hissas upp i luften. Bakpassaren och frampassaren hjälper även till att hålla uppe toppen medan toppen gör ett V med armarna.

- Igen, säger tränaren Alma Husanovic. Det här är sjukt med armträning utan att man vet om det.

Alma Husanovic håller koll på båda grupperna medan de bygger. Bakpassaren räknar in gruppen på engelska och toppen lyfts upp i luften för att sedan komma ner på marken igen.

Vad är cheerleading?

Cheerleading är en lagsport ursprungligen från USA som består av fem olika moment; dans, hopp, pyramid, ramsa och gymnastik. För att kunna tävla och bli ett All Starlag så måste alla fem momenten ingå i lagets tävlingsprogram.

Cheerleading är väldigt krävande. Individen ska ha uthållighet och kunna prestera och fixa alla momenten som ingår. På passen är det mycket fys och bygga muskler för att laget ska orka prestera. Sista halvtimmen av passet brukar ägnas åt konditionsträning eller fys. Träningspassen anpassas efter hur många av lagets medlemmar som är friska och vad tränarna känner de behöver träna på.

Cheerleading beskrivs som en rolig sport eftersom det är många moment man utför och ens lag känns som ens familj. Alla medlemmar i truppen har en viktig roll i laget oavsett position.

Cheer Unity Piteå

Föreningen Cheer Unity Piteå är ett cheerleadinglag som riktar sig in på tävlingar. Alma Husanovic jämför ett tävlingsprogram på två och en halv minut värre än att springa en mil rent psykiskt och fysiskt eftersom det är så mycket som ska rymmas i ett tävlingsprogram.

Cheer Unity Piteå hade prova-på-dagar där man fick testa sporten, sedan startades ett cheerleadinglag i oktober i fjol. De har inte tävlat än och laget har inte några planer att delta i någon tävling än.

- Det får framtiden bestämma vad som sker, men tävla ska vi, säger Alma Husanovic.

Laget gör olika byggnationer under träningspasset, till vänster ser vi en bygggrupp ur laget bygga en pyramid. Tränaren Alma räknar in, granskar bygget och korrigerar sedan det gruppen har gjort fel och talar om vad de ska tänka på till nästa gång.

MED NAGLAR SOM MÅLARDUK

Nagelkonst har fått allt större utrymme i modevärlden och populärkulturen. Detta är en typ av konst där man målar vackra motiv på naglarna istället för att låta dem vara enfärgade. Jennifer Nilsson som går naturvetenskapsprogrammet tredje året här på Strömbäckaskolan är en av många tjejer som fått upp ögonen för denna trend.

-Jag målar mina naglar för att jag tycker att det är kul. Jag gillar dessutom att inspirera andra och det är nog därför jag lägger upp det på min blogg och Instagram.

Jennifer har målat naglar sen hon var 13 år. Men först under gymnasietiden tog det hela allt mer tid och blev en slags hobby för henne. Allting började vid fem års ålder då hennes mamma målade hennes naglar innan de skulle iväg på olika tillställningar.

-Jag började senare spara ut mina naglar och som 14 åring blev jag erbjuden jobb på en nagelsalong i centrala Stockholm efter att de sett mina naglar. Jag tror att det var uppskattningen och att man kunde göra allt som gjorde att mitt intresse blev så stort. Naglarna blev mina egna målardukar och det var bara jag som bestämde över hur de skulle se ut.

Inspirationen hittar Jennifer överallt, i olika kollektioner samt saker och mönster som finns i hennes vardag. Sociala medier är en bra inspirationskälla men om man lånar idéer därifrån är det obligatoriskt att skriva vem som egentligen kom på designen från första början. Idag har hon tre olika sponsorer bakom sig.

-Om jag ska vara helt ärlig så har jag haft mest tur angående sponsringen, de klickade in på just min blogg och valde ut just mig. Jag fick ett mail där de frågade om jag ville vara med på presslistan, därefter skickar man sin adress och övriga kontaktuppgifter, sen är det klart. Ibland trillar det ner en massa nagellack och smink i brevlådan. Jag var även på ett event förra året och det är bland det bästa jag någonsin gjort.

Text och foto: Frida Jonsson

BÄSTA TIPSEN FÖR PERFEKTA NAGLAR

- Satsa på bra baslack. Trots att det inte syns så är det helt klart värt det och gör att dina naglar håller sig fina längre.
- Om du har svårt att hitta bra grejer till dina naglar är Ebay the place to be. Här hittar du allt för att dina målningar ska bli perfekta och du kan låta kreativiteten flöda.
- En av de viktigaste grejerna är topplacket. Detta gör att din manikyr håller längre och finns i flera olika varianter.

De tre bilderna till höger är tagna i Jennifers nagelrum. Här finns allt som behövs för att göra de perfekta naglarna i flera olika stilar. Penslar och nagellack är bara en del av alla hennes verktyg.

FLYTTA HEMIFRÅN, TOTAL FRIHET, ELLER?

Att flytta hemifrån innebär ett ansvar många unga inte räknar med. För vad händer egentligen när man har fest eller spelar hög musik på kvällen? Hur ser hyresvärderna på dessa störningar?

Att flytta hemifrån och in i sin alldeles egna lägenhet är någonting de allra flesta ungdomar ser fram emot. Vissa tvingas flytta redan i början av gymnasiet när de studerar i en annan stad än sin hemstad, andra bor kvar hemma längre tid. Oavsett vilket är flytten för det mesta associerad med en frihet av att kunna göra precis vad man vill. Men är det verkligen så enkelt?

Nej, menar Nicklas Öhman från Pitebo, som äger nästan 4000 lägenheter i Piteå.

- Unga som flyttar in i sitt första egna boende måste

tänka på att ta hänsyn till övriga boenden. Många unga tror att flytten hemifrån innebär att man kan komma hem när man vill och lyssna på hög musik på kvällen, men istället har man grannar som oftast har lägre toleransnivå än vad föräldrarna tidigare haft. Som hyresgäst har man aldrig rätt att störa sina grannar, förklarar han.

Störningen kostar

Blir störningarna allt för allvarliga kan detta leda till att man blir av med sin lägenhet, och om störningsjouren blandas in riskerar man även att måsta betala en avgift för uttryckningen, en kostnad som ligger på sjuhundra kronor.

- Generellt är det mest ungdomar som vi får klagomål på, då oftast på grund av hög musik och fest sent på kvällen. Det har hänt att unga som har stört grannar upprepade gånger har blivit

av med sin lägenhet.

Föräldrarna får veta

Som omyndig får man inte ingå avtal, och därmed inte heller hyra en lägenhet. Då måste någon annan, oftast en förälder, ansvara för lägenheten. Dyker klagomål upp så är det föräldern som informeras först.

- Vi tar alltid kontakt med lägenhetsinnehavaren vid klagomål, eftersom att denne ansvarar för lägenhet. Oavsett vem som har vistats i lägenheten, till exempel gäster eller kompisar, är det lägenhetsinnehavaren som ansvarar för alla störningar.

Så visst kan flytten hemifrån innebära en större frihetskänsla, men man får inte glömma bort att det inte bara innebär större frihet, utan även större ansvar.

Text & bild: Emmy Renberg

MILAD MUHAMMADI GÖR VÄRLDEN TILL EN BÄTTRE PLATS

Milad Muhammadi, 26 år, jurist och statsvetare, utnämnd till en av Sveriges bästa retoriker och en av Nordens bästa föreläsare vill förändra världen och få ungdomar att tro på sig själva. I våras var han på Strömbäcks och föreläste för en fullsatt aula.

När han var två år flyttade hans familj från Iran till Sverige där han fick växa upp under diskriminering som ledde till att han som trettonåring mådde så dåligt att han övervägde att ta sitt liv. Idag reser han runt i Norden och föreläser om mångfald för att inspirera oss ungdomar till att göra den här världen vi lever i till en bättre plats.

När Milad Muhammadi kliver in på scenen i Strömbäckskolans samlingssal så välkomnas han av jubel och ivriga applåder. Blicken är självsäker och målmedveten och det märks att han har gjort det här många gånger förr. Milad tvekar aldrig utan går rakt på sak och lyckas tillsammans med sin energi, målmedvetenhet och glöd få en hel publik med både gymnasie- och högstadieelever att lyssna uppmärksamt

Livet hårda skola

-Om man växer upp utanför samhället som många av er har gjort så vill man bli motsatsen. Man vill bli en människa som kan göra någonting åt den här världen så att ingen ska behöva gå igenom det jag gjorde när jag var liten eller att tappa hoppet som alla tusentals människor i det här landet, säger Milad och ber sedan alla som under någon period i livet mått jävligt dåligt att räcka upp en hand och att hålla upp den med stolthet.

- Som ni ser så är det i princip alla, och de som inte räcker upp handen ljuger, säger Milad och berättar att det är det som för oss samman, oavsett vem man är, vilken bakgrund man har, vilket kön man har eller vilka egenskaper man bär. Anledningen till varför Milad inte tog livet av sig var för att han bestämde sig för att kämpa för olikheter, för människor, för de som bor i det han kallar för "utanförskapet".

Jobba hårt

Milad håller handen mot bröstet och säger att det är vår inre drivkraft och passion som han tror att vi måste börja använda för att skapa skillnad.

- Livet ger dig inte vad du vill, livet ger dig vad du förtjänar. Vill du ha ett bra liv så måste du jobba hårt för det. Om livet har varit hårt mot dig så måste du vara tio gånger hårdare tillbaka. Det kanske är synd om dig för vissa människor har det svårare än andra, vissa diskrimineras, andra har en annan

Milad är en Sveriges mest anlitade föreläsare.

hudfärg, vissa har en annan bakgrund, men oavsett hur svårt livet är, ta inte på dig rollen som ett offer för då lämnar du över ditt ansvar till någon annan och någon annan kommer aldrig hjälpa dig, det spelar ingen roll om du lever i världens bästa land, säger Milad

Han menar att alla är vi olika, men att vi är fortfarande människor. Att man som ung har drömmar och om man inte har det så är det för att samhället har tryckt ner en så pass mycket att drömmarna försvunnit, men att det är viktigt att vi tar tillbaka dem för att de är det viktigaste vi har. Han menar att om vi inte tar våra drömmar på allvar så kommer ingen annan att göra det heller. Vi måste utgå från oss själva.

- Det är de stora drömmarna du har som kommer att förändra den här världen, så att människor kan leva ett mycket bättre liv. Vi alla behöver det mer än någonsin.

När Milad sedan tackar för sig jublar och applåderar varanda en i publiken och jag känner hur någonting väckts till liv inom mig. Det Milad gav mig och förhoppningsvis många andra var inspiration och en vilja till att kämpa, att bli någonting och till att vilja förändra. Jag behövde varken penna eller papper, för Milads ord träffade mig rakt i hjärtat och lämnade ett avtryck som jag känner på mig att jag kommer bära med mig livet ut.

*Text: Klara Berg
Foto: Pressbild (Oscar Omne)*

REGNBÅGSTRÖJORNA TOG KIRUNA IF ÄNDA TILL IDROTTS GALAN

Den 26 juni förra året kom beskedet att Kiruna IF blir den första hockeyklubben i landet att hbtq-certifiera sig. För att göra hockeyn tillgänglig för alla, oavsett sexuell läggning och för att visa sitt ställningstagande har man bland annat spelat med regnbågsfärgade matchtröjor under säsongen. -Vi trodde aldrig att det skulle bli så stort som det blev, säger klubbens ordförande Johan Köhler.

I juni 2014 kom beskedet om att Kiruna IF skulle spela i regnbågsfärgade matchtröjor.

Kiruna IF sågs tidigare som ett av Sveriges mest homofoba hockeylag, i en av Sveriges mest homofoba städer. För att ändra på dessa fördomar valde man den 26 Juni i TV4s Nyhetsmorgon, att gå ut som HBTQ-vänliga. Detta på grund av att man ansåg att man inte får tillräckligt många talanger som börjar med hockey. Därför ville man göra hockeyn tillgänglig för alla, och på så vis få fler att börja spela. Men man ville inte bara sprida toleransen i föreningen, utan även påverka resten av samhället. Projektet startade med att en funktionär i klubben, Johannes Skogkvist kom med idén. Idén togs upp i styrelsen och en plan togs fram om hur det skulle gå till och sen rullade det igång.

Förstod ni då hur stort och uppmärksammat projektet skulle bli?

- Nej, vi trodde att det skulle bli skrivrier såklart, men vi trodde aldrig att det skulle bli så stort.

Sedan gick det snabbt. Redan samma dag som klubben gick ut med det fick det hela stor uppmärksamhet.

-De allra första reaktionerna var lite skeptiska, inte emot men lite tveksamma. Men det vände snabbt. Sedan fanns det ju enstaka personer som var helt emot. När vi gick ut med projektet skrevs det om det i Aftonbladet och på SVT. I kommentarsfälten under deras artiklar fanns det tusentals kommentarer och även om majoriteten var positiva, fanns det en del negativt inställda personer där. Men det fanns aldrig någon tvekan om att genomföra projektet på grund av det.

Säsongen blev inte så lyckad rent sportsligt, tror du att acceptansprojektet kan ha haft någon påverkan på det?

-Medieuppmärksamheten är det enda som kan ha påverkat. Spelarna kanske inte har kunnat spela lika avslappnat men det finns även andra faktorer som lett till att resultatet blev som det blev.

Nådde ut till två miljoner tittare

Föreningen har blivit uppmärksam på många olika sätt. Utöver den enorma publiciteten i tidningar och andra medier, valde TV12 att sända lagets hemmamatch mot Piteå i oktober och de har fått pris på både Idrottsgalan och QX-gaygalan.

Vilken del av uppmärksamheten har haft störst betydelse?

-Helt klart Sportspegelpriset på Idrottsgalan. Med två miljoner tittare nådde vi

ut med vårt budskap till flest människor samtidigt. Det var också ett kvitto på att vi gjort något bra och det kommer att öka, det har vi märkt.

Kommer projektet att kunna ge en ekonomisk vinst?

-Vi vet inte men vi hoppas på det. Just nu efter denna säsong kommer det nog inte att ge någon vinst men effekten

Kiruna IF:s ordförande Johan Köhler fick ta emot Sportspegelpriset för mångfaldsarbete på idrottsgalan 2015.

kan komma till nästa säsong i form av fler sponsorer.

I höst ska alla spelare och ledare utbildas och certifieringen kommer att vara klar i början av nästa år. Sedan börjar arbetet på ungdomssidan och att även få ut det till andra idrotter i Kiruna. Samarbetet med skolor och sponsorer har redan börjat. För att sprida budskapet kommer laget bland annat att vara med på Pridefestivalen i Stockholm i sommar.

Text: Rasmus Stridsman Oja
Foto: Mattias Forsberg, Kuriren

G SOM I GEMENSKAP FÖR PITEÅ HOCKEY

Framgångarna för Piteå Hockey har under denna säsong varit stora. Men att varva träning och matcher med det vanliga livet så som skola, jobb och vänner kan vara svårt. Vi på Åssit har träffat fyra av killarna samt tränarna bakom för att ta reda på hur de prioriterar och hur man gör för att vinna en serieseger.

-Man behöver inte älska alla sina medspelare men man måste respektera varandra.

LF, hemmaarenan för Piteå Hockeys J20 lag är full av killar som lilar på isen. Hockey puckar slår ständigt mot sargen, snart är det J20s tur att börja sin kvällsträning. Men innan de börjar så får vi träffa Jonathan Tordhall, Carl Becker, Jakob Riihiho och Emil Lindström för att prata om hur hockeyn påverkar deras vardag. När tidningen publiceras så har PHC redan vunnit seriesegern och killarna har verkligen lyckats med en stor bedrift.

- Det går nog bra för oss eftersom vi har bra spelare där de flesta har spelat

med varandra länge, säger Carl Becker. - Men det är även dynamiken i gruppen som spelar roll.

Sammanvetsat lag

Sammanhållningen är det som utmärker Piteå Hockey i jämförelse med andra lag. Emil Lindström är Piteås nyaste tillskott och har tidigare spelat för Surahammar i Västerås. Trots att han bara spelat sedan januari så tycker han att han blev väl bemött när han först började i laget.

-Jag har spelat i många lag, men i

Piteå kände man att det fanns en bra sammanhållning och den blir bara bättre eftersom tränarna arbetar med att förbättra det, säger Emil.

Snabb flytt

Han "halkade in på ett bananskal" när han började spela för Piteå. När han skulle fira nyår i Piteå vid årsskiftet så följde han med en kompis för att provträna vid två tillfällen. Efter det fick han förfrågan av tränaren om han ville avsluta säsongen i Piteå. Därefter gick allting väldigt fort och tack vare

Från vänster:
Jonathan Tordhall, Piteå, 18
Carl Becker, Piteå, 19
Jakob Riihiahho, Luleå, 18
Emil Lindström, Västerås, 19

styrelsen och kansliet så fick Emil hjälp med att hitta lägenhet och kontakter till att söka jobb. Det är vardagslivet som blir lidande när hockeyn tar för mycket tid. Med fullspäckade scheman från måndag till söndag där man skall hinna med att träna fyra gånger i veckan, spela matcher, jobba eller plugga så det gäller att planera menar Jakob.

Planera sin vardag

- Man måste ta till vara på tiden man får i skolan till olika uppgifter eftersom att man tillbringar så pass mycket tid i hallen, menar Carl.
- När man umgås så mycket med personerna i ens egna lag så blir det svårt att hinna träffa andra vänner som har andra intressen.

Smällar man får ta

Kompisarna är oftast lediga då killarna har träningar och på helgerna är det oftast matcher som ska spelas. Plötsligt avbryts vi av att en hockeypuck susar genom luften och träffar en lampa i taket. En hög smäll hörs och lampan blixtrat till för en kort stund. Den incidenten gör att samtalet tar en ny riktning, nämligen om skador i sporten. Killarna har fått uppleva en del skador under årens lopp, bland annat brutna nyckelben och vadben. Att folk skadas inom hockeyn uppmärksammas mycket i media och kan bland annat bero på att förr i ti-

den så bet man ihop mer ifall man blev skadad, idag vet man att man kan motverka vidare besvär genom rehabilitering.

Tuffare tempo idag

Huvudtränaren Nicklas Wikström och assisterande tränaren Mattias Backman menar att killarna måste presterar mycket mer fysiskt i dag eftersom tempot på planen är mycket högre.

”Men det är även dynamiken i gruppen som spelar roll.

I tränarnas omklädningsrum följer nästa intervju med de personer som lägger ned mycket tid på laget när det kommer till träningar, matcher och annat. Vi frågar varför de tror att det gått så bra för laget under säsongen.

Nicklas och Mattias menar båda att orsaken till att det gått bra i serien beror på det enorma driv som killarna har. Målsättningen med säsongen var att ta laget till topp fyra och eventuellt kvala. Med den målsättningen och gruppens otroliga dynamik är orsaken till framgången menar de.

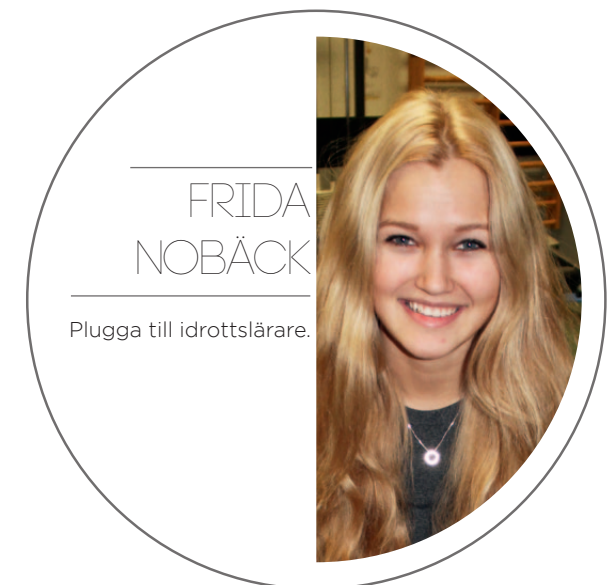
-Man behöver inte älska alla sina medspelare men man måste respektera varandra, säger Nicklas slutligen.

Text: Karoline Holmgren
Foto: Frida Jonsson & Isabell Dahlgren

VAD SKA DU GÖRA EFTER STUDENTEN?

Studenten närmar sig och allt mer tankar om vad man ska göra när man går ut dyker upp. Vi på Åssit har intervjuat några elever på skolan om vad de ska göra efter studenten.

Jag lär mig bättre på bygget än om jag skulle läsa i en bok eller vara i verkstaden hela dagarna

HOPPAS PÅ JOBB EFTER STUDENTEN

Tre dagar i veckan är Matilda Renberg i årskurs 3 på byggprogrammet vid hyreshusen i Furulund där Strömbacka har sina skolbyggen.

- Lär man sig mycket på bygget så är chansen stor att man får jobb efter studenten.

Vi träffar Matilda Renberg, en glad elev på byggprojektet i Furulund, Bergsviken. Hon är där tre skoldagar i veckan och tycker att det är lärorikt och kul att vara på bygget.

-Jag tycker det är väldigt roligt för man lär sig jämt nya saker, det är dessutom roligt att jobba med kroppen och se när man blir bättre på de saker man gör. Att man gör framsteg i sina jobb, berättar Matilda.

Som en vanlig dag på jobbet

Ässit besöker bygget en dag och där får eleverna göra det mesta som en vanlig byggnadsarbetare skulle få göra. Betongsäckar ska hämtas och mur-

slevar behövs. Det är tempo och hög volym. De måste skrika till varandra för att kunna kommunicera för allt man hör är hammarslag och sågar som väsnas.

Matilda och hennes klass är på bygget måndag till onsdag mellan 9.00 och 15.30 så arbetsdagarna kan bli långa, men det finns alltid någonting att göra så hon tycker dagarna går fort.

Matilda och hennes klasskompisar måste visa lärarna vad de kan och bör förbättra, så de är redo för arbetslivet efter studenten.

Lär ni er mycket?

-Svar ja, man lär sig mycket. När man får jobba själv och komma på egna

lösningar på ett problem. Jag lär mig bättre på bygget än om jag skulle läsa i en bok eller vara i verkstaden hela dagarna.

Ska vara klart 2016

Det är beräknat att lägenheterna ska stå redo för inflyttning någon gång under 2016. Matildas klass hinner inte vara med tills bygget ska stå klart för de tar studenten till sommaren.

-Alla elever vet att det ska bli klart nästa år så alla gör sitt bästa för att det ska hinna bli klart i tid, berättar Matilda.

Text: Jonas Åström
Foto: Emelie Wikström & Emelie Johansson

BRANDSÄKERT MED PITEÅS HJÄLTAR

Brandmannyrket, med sitt breda arbetsområde, är något som lockar allt fler människor. 2014 var det totalt 2527 personer som sökte till brandmansutbildningen, en ökning med 25 procent på två år. Ås-sit har fått hänga med en dag på brandstationen, för att få en inblick i brandmännens jobb.

*Text: Cecilia Lindström
Foto: Clara Eriksson*

Brandman Peter Hedkvist har inte mer än 90 sekunder att ta på sig brandutrustningen.

Vi möter brandmannen Peter Hedkvist klockan åtta på brandstationen för att samlas med resten av skiftet för morgonmöte. De är fem stycken plus en insatsledare, som bäst beskrivs som "bossen" över sin grupp, i varje skift. I Piteå finns det sex skift. De går igenom vad som ska göras under dagen innan vi följer med Peter till en av brandbilarna som står i garaget. Här finns även insatsfordon av andra slag, som till exempel skoter, båt och personbilar. Utöver inspektionerna av brandbilarna varje skift, genomförs en större och mer genomgående koll varje lördag. Då tvättar man bilarna, ser till att all utrustning finns med och att tekniken fungerar.

- Vi har mycket eget ansvar, och det innebär att vi själva måste se till att vi är kunniga

och vet hur saker fungerar när det väl händer, berättar Peter.

Mansdominerat yrke

Dagens övning handlar om att bli bättre på att hantera stegbilens korg. Vi får hoppa upp i den och han visar för oss att stegen går 30 meter upp i luften. Väl nere på säker mark återvänder vi till brandstationen där en föreläsning om självmordsprevention väntar. Vi överlämnas då i händerna på en annan brandman vid namn Patrik Persson som går igenom hur organisationen är uppbyggd. Han berättar att brandstationerna samarbetar mycket med varandra, om till exempel Luleå behöver hjälp så kan Piteå komma till undsättning. Förutom brandmännen och deras arbetsuppgifter nämner han även deltidsbrandmännen, som har vanliga yrken men som kan bli inkallade till stationen då de behövs. De har då åtta minuter på sig att ta sig till

platsen. Brandman är ett mansdominerat yrke, och det finns endast två kvinnor på stationen i Piteå – som är mycket jämfört med på många andra orter.

90 sekunders ombyte

Vi går en sväng runt stationen. Slangar, fordon, kläder och utrustningar finns i nästan alla rum och utrymmen. Vi kan inte låta bli att fråga om brandstången, som brandmän alltid glider ner för i filmer, när vi passerar den.

- Tyvärr skedde en olycka för några år sedan, så vi får inte använda den längre. Men det går ju lika fort att ta

trapporna.

När vi kommer in i rummet med brandkläder förklarar Patrik att de har 90 sekunder på sig att göra sig redo när larmet går. Då ska byxor, jacka, stövlar och hjälm hinna tas på. För den ovane låter detta kanske som en omänskligt kort tid, och när vi fick prova på själva tog det mer än 90 sekunder att bara ta på byxorna och stövlarna.

Träning under arbetstid

Stället är tystare och mer stillsamt än man kan tro. Ibland möter vi någon per-

son under rundturen, men i övrigt ligger det ett slags lugn över stationen. Säkerligen beror det också på att det inte går något larm den förmiddagen vi befinner oss där.

Längst bort i det stora garaget kommer vi till en liten städskrubb med tvättmaskiner. Ett ämne som plötsligt dyker upp i konversationen med Patrik är cancer, som blivit allt vanligare inom yrket. Därför är det viktigt att de tvättar sina kläder och är noggranna med hygien. En trappa upp finns sovrum där de som jobbar nattskift vilar, och mittemot dem finns en idrottshall. När vi senare möter Peter igen berättar han att det är just det som är bland det bästa med jobbet:

- Att kunna träna på arbetstid. Självklart också att det är socialt, men jag ser det som vilket annat jobb som helst.

Stort arbetsområde

Arbetsuppgifterna sträcker sig långt och innefattar det mesta, från att förse skolor med brandslangar och rycka in vid kemolyckor, från att släcka ett brinnande hus till och att hjälpa till vid trafikolyckor. På senare år har det installerats ett nytt system som innebär att när en person ringer SOS kan samtalet kopplas direkt till skiftet så att de genom en hörsnäckka kan få nog med information för att bedöma situationen. På så sätt kommer de iväg snabbare.

- Man lär sig skilja mellan jobb och privatliv, menar Peter då vi frågar honom om det inte blir jobbigt när olyckor inträffat och personer kommit till skada.

- Dessutom har vi många stödgrupper där vi får prata ut och lära oss hantera sådana situationer. Jag kan inte riktigt se mig som något annat än brandman.

Intag efter betyg

I dag går man mest efter betyg vid intagningen till brandmannautbildningen, vilket kan resultera i att personerna saknar kunskap om sådant som kan vara bra att kunna i yrket. Till exempel hur man använder en motorsåg.

- Därför går vi många

kurser och utbildningar i alla möjliga ämnen, säger Peter. Och vi utbildar ju andra också, i bland annat hjärt- och lungräddning.

Dessutom sker ett konditionstest både vid intagningen till utbildningen och varje år på stationen. Det innebär att man ska gå fullt iklädd larmutrustning på rullband med 5,6 i hastighet och åtta graders lutning under fem minuter. Larmutrustningen väger ungefär 24 kilo. Vi tänker att det är väldigt tungt att bära på när man dessutom har mycket kläder på sig när vi går ut från brandstation, och kommer fram till att om vi någon gång bestämmer oss för detta yrke är det bäst att vi börjar träna i tid.

Utöver brandbilar finns även andra insatsfordon som till exempel båtar, skotrar och personbilar.

FÖR ATT BLI BRANDMAN

- Intag sker via betyg. Lägsta antagningspoäng var i höstas 17,10 för betyg och 1,30 för högskoleprov.
- Krav att vara fri från sjukdom som kan försvåra möjligheter inom rök- och kemdykning.
- Godkänt rullbandstest. Testet innebär att du ska kunna gå på rullband med 5,6 km/h i åtta graders lutning under fem minuter, iklädd full larmutrustning (cirka 24 kg).
- Simkunnighet och B-körkort ett måste. (För brandbil krävs C-körkort.)
- Utbildning sker på två orter: Revinge och Sandö. Båda erbjuder distansstudier.
- Av 2527 sökande förra året var det 164 som antogs, varav 31 av dem var kvinnor.

Text: Therese Granström
Foto: Simon Berg

LET'S TALK ABOUT SEX

Året 2014 släpptes filmen Two night stand vars berättelse kretsar kring Megan, en singeltjej i jakt på ett "one night stand". Hon skriver till några killar på en datingsida och väljer till sist en kille som heter Alec. Hon far hem till honom och som ni förmodligen förstår så har de sex. Det är snöstorm i New York och på morgonen när Megan har tänkt smita iväg råkar hon sätta igång larmet i lägenheten, de börjar argumentera och när hon väl ska fara från honom inser hon att dörren ut är igenslötad och det är kaos på gatorna. Hon tvingas därför spendera ett extra dygn med honom. De lär känna varandra, psykiskt men framförallt fysiskt.

Förutom ett typiskt lyckligt Hollywoodslut där killen får tjejen, så går filmen ut på att de pratar om sexet. Vad de gjort bra och vad de gjort dåligt, vad som är skönt och vad man absolut inte ska göra. För mig så känns detta lite tabu, gör man sånt? Det borde ju vara naturligt att prata om vad man tycker om när hela grejen går ut på att ge varandra njutning, eller? Fast samtidigt känns det ju lite knasigt att börja omdirigera partnern mitt under akten. Men att prata om sex kanske avdramatiserar det hela, det blir inte lika pinsamt och stelt.

Det gäller ju att veta vad man ska säga och att kunna ge och ta. Kritik, främst inom sex, kan ju vara svår att hantera. Alla vill ju vara bäst. För inte tala om hur jobbigt det är när

alla tycker olika. Man kan vara någons bästa ligg och någon annans sämsta. Man tror att man är kung i sängen också visar det sig att man egentligen knappt vet vad man håller på med. Jag tycker lite synd om killar, för tjejer kan vara väldigt lögnaktiga. Jag menar, man märker när killar kommer, fast tjejer fejkas. Shit vad det fejkas. Även detta tas upp i filmen, när Alec så nöjt beskriver hur han och hans ex alltid kom samtidigt. Megan tar dock ner honom på jorden och berättar hur fel han har. Och detta är fruktansvärt synd, att tjejer gör så här. För på så sätt får inte tjejer den njutning som de vill ha utav sex. Vi borde snacka mer, det är bra för båda könen, man skulle må bättre av det. Relationen utvecklas och man lär känna varandra så mycket bättre.

I stora drag så är det viktigaste främst att ge och ta, lyssna på varandra och ta emot kritik (med en nypa salt). Innan jag avslutar så vill jag börja med att rekommendera filmen, be om ursäkt för att jag följde normen och skrev om heterosexuellt sex och dessutom hoppas att alla tar åt sig och därmed börjar prata om sex med sin partner. Ha grymt bra sex, puss och kram!

Therese Granström

SLAGET OM PITEÅ

STRÖMNÄS VS. LILLPITE

Johanna Wiklund och Tea Lundmark är kompisar men på handbollsplanen är det vinna eller försvinna som gäller. Två gånger per år drabbar de samman i derbyn inför fullsatta läktare på Norrmalmia.

Inför ett högljutt Norrmalmia spelas handbollsmatchen mellan rivalerna Strömnäs GIF och Lillpite IF och det är alltid jämnt tills slutsignalen tjuter då ett lag står som vinnare. Denna säsong vann Strömnäs första mötet, och Lillpite det andra. Idag är Johanna Wiklund, Lillpite IF, och Tea Lundmark, Strömnäs GIF, bittra fiender på handbollsplanen, men de startade båda sin handbollskarriär i samma laguniform.

- Vi är gamla kompisar som har spelat i samma lag, så det är inte så svårt att släppa handbollen och vara kompisar utanför planen, berättar Johanna.

- Ja, och även om Johanna gör något bra under en match mot oss så kan jag inte låta bli att imponeras. Jag tänker ibland "fan, det där var riktigt bra gjort". Jag har lätt att erkänna när det andra laget gör något bra, skrattar Tea.

Några dagar senare träffar vi de två talangfulla handbollsspelarna i skolans sporthall, en miljö dessa två unga tjejer tycker om att befinna sig i.

Johanna och Tea berättar hur det känns att ställas inför ett derby.

- Det blir på något sätt en viktigare match när det är derby. Matcherna är alltid jämna och alla vill vinna, berättar Johanna.

"Det är en prestationsmatch"

Stämningen är bra, och det märks att de kan släppa rivaliteten utanför handbollsplanen. Tea är målvakt i Ström-

näs GIF och storspelade mot Lillpite under den första derbymatchen denna säsong.

- Matchen mot Strömnäs är den som betyder mest. Fastän den är precis lika viktig som vilken match som helst så blir ändå Strömnäs det viktigaste motståndet att slå just för att vi är från samma kommun, fortsätter Johanna.

Vi är gamla kompisar som har spelat i samma lag, så det är inte så svårt att släppa handbollen och vara kompisar utanför planen

- Ett derby blir en prestationsmatch. Man vet att det kommer att vara mycket folk, och man vet att alla som tittar är härifrån och därför vill man prestera

Lagen skiljer sig åt i både individuell teknik och spelstil. Strömnäs är det tunga laget som vinner på sin styrka både framåt och bakåt, medan Lillpite är det snabbare och mer uthålliga laget. Det gäller att våga gå in i kampen till hundra procent, för det laget som inte

går in för det helt och hållet står sedan som förlorare.

- När våra stora skyttar kommer i full fart kan det bli svårt för Lillpites mindre spelare att orka och våga stå i vägen, förklarar Tea.

- Derbymatcherna brukar vara väldigt fysiska, men alla vill vinna så mycket att man är beredd på att offra vad som helst för att lyckas, lägger Johanna till.

Inget samarbete

Andra städer i länet har också två lag i kommunen, Boden BK och Boden Handboll (före detta Hornskroken IF) är exempel på detta. De två Bodenlagen är sedan en tid tillbaka bittra fiender och vägrar att skriva på det samarbetsavtal som har kommit på tal. Strömnäs och Lillpite är också två föreningar som har haft ett eventuellt samarbete på gång, men varken Johanna eller Tea tycker att det är en bra idé.

- Vi är för olika för att kunna samarbeta. Båda lagen har många duktiga spelare, men på så många olika sätt. Spelstilen och "handbollstänket" i de två lagen är för olika för att det skulle fungera, berättar Johanna.

- Precis. Plus att det skulle bli så tråkigt om derbymatcherna skulle försvinna, för det är ju de roligaste matcherna på säsongen, tillägger Tea.

Drömmen om division ett

Strömnäs är redan klart för avancemang till division ett då de säkrade en serieseger tidigare i vår. På samma poäng, men med sämre målskillnad, kom Lillpite tvåa och fick möjligheten att medverka i ett kval till div 1. Men laget beslutade att inte kvala på grund av ekonomiska skäl bland annat. Lillpite kommer att satsa på ett avancemang nästa säsong istället.

Text: Linda Grönlund
Foto: Emmy Renberg

Matchfoto: Maria Johansson, Piteå Tidningen

Derby är en term inom lagsporter för matcher som spelas mellan lag på samma ort eller i samma region. I den svenska hockeyligan möts Skellefteå AIK och Luleå HF och det är ofta en hård kamp både på planen och utanpå. När det gäller Piteå spelas det två matcher om året i damhandbollens division två norra mellan Lillpite IF och Strömnäs GIF. Vinnaren får priset som det bästa handbollslaget i Piteå, och det är ett pris de båda lagen värdesätter högt.

VAD VET DU OM DIN SKOLLUNCH?

Oavsett vilket program du valt så finns det något alla elever har gemensamt, nämligen skolmaten. Varje dag ligger den där på tallriken men vilken planering finns egentligen bakom? Näringsriktighet, god smak, miljötänk och variation är bara några av alla komponenter som måste stämma ihop i skollunchen.

År 2011 kom den nya skollagen. Främst har den påverkat eleverna när det gäller ett helt nytt betygssystem men det som du kanske inte visste är att den även påverkade skolmaten. Enligt svensk lag ska maten i de svenska grundskolorna inte bara vara kostnadsfri, den måste numer även vara näringsriktig vilket man i Piteå kommun beslutat även gäller på gymnasiet. Vad det konkret innebär är inte helt lätt att förstå men Livsmedelsverket har satt ihop några råd som skolorna ska följa. Det handlar till exempel om hur många rätter som ska serveras, vad som ska finnas på salladsbordet och hur ofta vissa rätter ska serveras. Är man till exempel inte överförtjust i fisk en gång i veckan finns det inte så mycket att göra, för enligt råden är det helt enkelt så ofta den ska serveras. Ida Sjöström är anställd

som dietist på Piteå kommun och arbetar just med frågor rörande krav från Livsmedelsverket, näring och recept. Bland annat är hon med och lägger upp menyn för skola och förskola som uppdateras var åttonde vecka.

- Där har vi en mall som vi korrigerar lite, dels efter vilka synpunkter vi får in från till exempel elever eller om den är någon speciell högtid. Men sen är det så att vi har en del regler och lagar som vi måste förhålla oss till och det gör att man inte alltid kan lägga in all mat som man önskar, men vi arbetar med att ta fram alternativrätter så att alla kan hitta något som de vill äta.

Målen uppnås ej i dagsläget
I en tid där miljöfrågor och hållbar utveckling blir allt viktigare är skollunchen inget undantag. Faktum är att just "hållbar" är ett av nyckelorden i livsmedelsverkets råd

kring hur en bra skollunch ska se ut. Miljövänligare alternativ som närproducerat och ekologiskt är viktiga för Piteå kommun och politiskt beslutade mål är att 20 procent av livsmedlen ska vara ekologiska och 30 procent lokalproducerade.

Detta är inte helt enkla mål att uppnå då det är dyrare varor och måltidsservice har en budget att förhålla sig till som ska räcka till alla mat.

År 2014 uppnåddes endast 9 av de ekologiska målen och år 2013 bara 14 procent av de lokalproducerade, men att få in både mer ekologiskt och lokalproducerat är för måltidsservice en viktig fråga och något som man kontinuerligt jobbar med.

Motverka matsvinnet

En annan aspekt av miljöfrågan är matsvinnet. Även här försöker man att tänka förebyggande genom att i skolköken inte tillaga all mat på en gång eftersom mat som värmts och blir över måste slängas.

Personalen antecknar också hur mycket mat

som går åt och blir över så att man till nästa gång på ett ungefär vet hur mycket som ska användas i fortsättningen. Tvärt emot vad man kanske kan tro så kastas det mest mat de dagar då det serveras populära rätter.

Förmodligen har du redan hört det tidigare men om du som elev vill hjälpa till att minska matsvinnet så är det bästa du kan göra att tänka efter och inte ta mer än vad du tror att du kommer äta upp på tallriken. På så sätt kan vi alla vara en del av en miljövänligare skollunch.

*Text: Emmy Maly
Foto: Sannah Lundmark*

SOM I NEW YORK FAST I MINIATYR

Precis som på riktigt måste delegaterna i FN rollspelet begära ordet för att få föra fram sin talan.

Sedan början på 90-talet har Strömbäckaskolan varje år anordnat ett så kallat FN-rollspel. Under en torsdag och fredag i våras samlades de väl pålästa "delegaterna" från 14 medlemsländer och försökte hitta lösningar på internationella problem.

FN, eller Förenta nationerna som det egentligen heter är en organisation som grundades 1945 för att främja internationellt samarbete. För att eleverna på skolan ska lära sig detta på ett begripligt och roligt sätt, startade samhällslärarna Jan Enström och Karin Svensson ett rollspel där eleverna ska agera ledamöter i FN:s generalförsamling. Efter det har rollspelet pågått årligen och detta år var inget undantag.

Kliver in i en roll

Under två hela dagar befinner sig elever från andra och tredje året på samhällsprogrammet i Piteå kommuns sessionssal. Sju industriländer och sju utvecklingsländer förhandlar och debatterar för att försöka hitta lösningar på svåra internationella kriser och problem.

- Eleverna kliver verkligen in i en roll. De döper om sig och

klär ut sig. Om man till exempel agerar Frankrike så ska man tänka som en fransyska också, säger Jan Enström.

Mycket förberedelser

Det märks att eleverna har lagt ner mycket tid och är väl insatta i sina länder, då det ofta dyker upp mycket svåra frågor. - Det har tagit upp ganska mycket tid, vi har förberett oss i fem, sex veckor och fått jobba ganska hårt med det, säger Julia Marklund, delegat för Tyskland.

I år är även första året som även årskurs tre är med, tidigare är det endast tvåor som deltagit.

- Det är inte det att treorna aldrig tidigare blivit tillfrågade, det är helt enkelt för att de i år var villiga att vara med, förklarar Jan Enström.

Text och foto: Isabell Dahlgren

PDOL EN FESTIVAL FÖR ALLA

PDOL startade redan 1961 med namnet Nattivalen och är en av Sveriges äldsta festivaler. 1990 döpte man istället om den till Piteå Dansar Och Ler och festivalen har nu blivit ett av kännetecknen man relaterar staden till, precis som Pite havsbad och palt.

I februari 2014 fick Fredrik Nilsson förfrågan att bli general för PDOL och var till en början väldigt tveksam till detta, men med sina kontakter och stora intresse för artister valde han att tacka ja.
– Ger någon dig en stad att göra vad du vill med en vecka tror jag väldigt få skulle säga nej. Jag har världens bästa jobb, berättar han.

Ensam arrangör

Från att ha varit tio anställda är nu Fredrik ensam om att arrangera hela festivalen. Han fungerar som spindeln i nätet och bokar artister, ritar kartor till områdena, ser till att tälten blir rätt, betalar fakturor, allt som syns på PDOL har gått igenom Fredriks fingrar. Han har även ett samarbete genom möten med både Skellefteå stadsfestival och Luleå hamnfestival några gånger per år för att de bland annat inte ska

Fredrik Nilsson planerar inför sommarens festival och trots de ekonomiska problemen som varit tycker han att han har världens bästa jobb.

boka in samma artister på de olika festivalerna.

Nytt koncept på PDOL

Trots att PDOL är känt har det varit mycket ekonomiska problem under flera år då de gått back med en miljon kronor efter varje sommar och

även haft en skuld från polisen på cirka 400 000 kronor. Skulden betalades dock när Fredrik tog över som general för festivalen.

– Det var en tråkig utgift som vi kunde ha lagt på någonting helt annat, berättar Fredrik.

De flesta festivaler går med förlust och Fredrik tog beslutet att ta bort entrébiljetterna för att locka fler till festivalen då styrelsen sa att festivalen skulle läggas ner om ekonomin fortsatte gå dåligt. Valet han gjorde innebär däremot att han inte

kan återinföra biljettintäkterna ett annat år då det ger fel signaler. Nu måste man därför jobba utifrån detta och utveckla festivalen, som 2014 enligt Fredrik blev ett plusår både ekonomiskt och upplevelsemässigt trots den lägsta budgeten någonsin.

– Jag valde att inte kolla tillbaka på tidigare år eftersom det då är lätt att grota ner sig, istället tänker jag i nya banor.

Hela staden tillsammans

Fredrik Nilsson tycker också att PDOL har det bästa festivaldatumet man kan tänka sig, i slutet av sommaren då de flesta har semester. Festivalens mål är att satsa på en bred publik och inte bara musik, utan genom konceptet "tillsammans" som startades 2011 av den tidigare generalen för PDOL.

– Personer ringer till mig från olika föreningar. Någon kanske vill sälja saft under festivalen eller så vill krögare sälja sin mat, då får de göra det. Det är de vi menar med konceptet, vi gör festivalen tillsammans och är det någon som är på väg upp i Piteå ska vi såklart hjälpa dem. Kan vi hjälpa artister idag så kanske de vill komma tillbaka till oss där deras karriär en gång började.

Fredrik Nilsson fick ett brev av en 89-åring som sa: "Det är första gången PDOL levererar någonting så bra". För Fredrik är det viktigt att alla ska känna

sig välkomna till Piteå och PDOL, inte bara locka hit ungdomar som vill festa. Det ska vara en festival för alla och han gör allt för att se en helhet för alla åldrar eftersom han tror att det är bättre för framtiden.

Överraskningar till 2015

– I år har PDOL ett 25-års jubileum där vi bland annat ska försöka ha artister som var populära på nittioalet, avslöjar Fredrik. Inför SM-veckan som är 2016 i Piteå tror jag att vi kan dra till oss stor uppmärksamhet genom att ha vinteraktiviteter nu till sommaren. Tanken är att bygga upp en egen SM-by med bland annat skotershow och en bana för längdskidor ifall vi lyckas spara ihop snö att använda till festivalen. Vi ska också försöka satsa mycket på välgörenhet, samla in och skänka pengar.

Text: Emelie Johansson & Emelie Wikström
Foto: Emelie Johansson & Liv Stoltz

FOTOGRAFEN SOM PLÅTAT I NÄSTAN 100 LÄNDER

En trött, äventyrlig man som tycker om att resa, möta nya människor och se nya kulturer. Det är så fotografen Mat Richardson från England, bosatt i Bredsel norr om Älvsbyn, beskriver sig själv.

Jag möter Mat hemma hos honom över en kopp kaffe för att prata om hur det är att jobba som fotograf. När jag ringer på dörren hör jag någon ropa inifrån

-I'm coming.

Jag möts av en man i 40-årsåldern iklädd en svart t-shirt och mörkblå jeans. Jag hänger av mig jackan och går in i vardagsrummet medan han hämtar kaffe. Värmen från den öppna spisen och solen som lyser in genom fönstret tillsammans med doften av nybryggt kaffe får det att kännas som vår på riktigt. Vi sätter oss vid det stora runda bordet och börjar prata om allt möjligt men kommer ganska fort in på hans val av yrke

"Fotograf sedan barnsben"

- Jag har alltid velat bli fotograf, jag hade min första kamera redan för 35 år sedan och har alltid haft en kamera

i handen sedan dess, när jag började resa blev det väldigt naturligt att se allt genom kameran eftersom jag alltid har den med mig.

Han tar en klunk kaffe och småler lite.

Vad är det absolut bästa med att vara fotograf?

Han tittar på mig och funderar ett tag.

- Det absolut bästa med att vara fotograf är att det tillåter dig att se saker du i vanliga fall inte skulle se. När du tittar genom sökaren på kameran är du begränsad till vad som finns framför dig, allt annat försvinner och det ger dig en möjlighet att se saker på ett nytt sätt. Att jobba som fotograf låter dig besöka platser du kanske inte hade fått besöka om du hade jobbat som något annat.

Hur har det varit att resa så mycket som du gjort?

- Jag har rest från det att jag var 19 år, ibland har det varit svårt och jobbigt och ibland har det varit lätt men det är alltid intressant. Under de fem senaste åren har jag besökt länder där livssituationen inte har varit så bra, länder som Irak, Afghanistan,

Sudan och andra liknande länder. Länder som är svåra att leva i men jag gillar utmaningen. Det absolut bästa med allt resande är alltid alla människor man träffar och alla historier man får höra.

Det finns endast tre saker som är viktiga när det kommer till att ta den perfekta bilden

Sverige ett bra land att bo i

Jag tittar på honom och hans brittiska accent får mig att reflektera över varför han flyttade, varför han valde att lämna England.

- Jag har rest och arbetat i 82 olika länder, vissa väldigt vackra och vissa väldigt intressanta men Sverige var det första land jag besökte som jag kände att jag faktiskt kunde bo i. Människorna är toppen, landskapet är vackert och jag känner mig hemma här.

Han tittar ut genom fönstret på solen som lyser in och funderar lite över frågan hur man tar den perfekta bilden,

- Det finns endast tre saker som är viktiga när det kommer till att ta den perfekta bilden, det är innehåll, innehåll och innehåll! Om du inte riktar kameran mot något som tilltalar dig spelar det ingen roll hur tekniskt skicklig du är eller hur bra kamera du har, bilderna kommer alltid att se tråkiga ut. "Beauty in means beauty out".

Text & foto: Michaela Lindbäck

Mat Richardson har varit på resande fot sedan 19 års ålder. Nu är den engelska fotografen bosatt i Bredsel.

KALLE GRACIAS

FRÅN PALTEN TILL TUNNELBANAN

Ibland kan jag höra en bra låt och bli jävligt peppad på att skriva något bra själv.

Text: Klara Berg
Foto: Natanael Ericsson

Kalle "Gracias" Granberg är den tjugosexåriga hiphopartisten från Piteå. Han växte upp under tiden då hiphopen var stor i Piteå och inspirerades till att börja själv. Vid tjugo års ålder kom startskottet för hans karriär som de senaste åren växt med en rasande fart. År 2011 slog han igenom med Ep:n Pulsen och idag är han aktuell med sin femte release KINGZ.

Berätta lite om dig själv, vem är egentligen Kalle Gracias?

Piteåfödd, uppväxt på Djupviken. Jag lever för allt bra här i livet, allt annat vill jag inte ha med att göra. Jag försöker fylla mitt liv så gott det går med positiva människor som inspirerar mig. I somras flyttade jag från Piteå till Stockholm och nu lever jag som artist.

Hur gick det till när din karriär började ta form?

Den mest avgörande händelsen var när Zacke, en artist från Luleå böjd in mig till att vara hans sidekick och förband på hans Sverigeturné. Vi reste runt i landet och jag fick visa upp mig i nya städer för en ny publik, bland annat Musikhjälpen 2013. En sak leder alltid till en annan, en bra spelning leder till en annan bra spelning. Det gäller bara att tro på sig själv och inte ge upp.

Var ifrån får du din inspiration?

Inspirationen kommer från mitt liv. Ibland kan jag höra en bra låt och bli jävligt peppad på att skriva något bra själv. Jag blir

inspirerad av duktiga människor. Jag jobbar mycket med folk som jag tycker är bättre än mig på saker och lär mig av dem.

Hur har flytten från lilla Piteå till stora Stockholm påverkat dig och din musik?

Flytten har påverkat mig mer på det personliga planet. Jag kom till en punkt i livet i Piteå där det kändes som att jag stod och trampade vatten. De mål och drömmar jag har krävde att jag var tvungen att flytta ett tag för att kunna utvecklas mera. Folket som jag jobbar med finns nere i Stockholm. Det blev för dyrt och jobbigt att hålla på att flyga fram och tillbaka hela tiden.

Vad betyder Piteå för dig?

Piteå för mig betyder hemma. Piteå betyder familj och vänner. Piteå har gett mig så mycket bra i mitt liv så det är därför vi alltid har valt att representerat Piteå när vi är ute och spelar vår musik. Det känns verkligen skönt att veta att man har Piteå i ryggen.

SJUKT PEPPAD POLARE TILL

#1NTR

REKORDMÅNGA
BALBILDER FÖR FRI
NEDLADDNING!

FÖLJ OSS

FACEBOOK.COM/PTOWN.SE

INSTAGRAM @PTOWNPITEA

IDÉER TILL NÄSTA NUMMER?

Kontakta oss på assitredaktionen@gmail.com
Strömbackaskolan, Piteå